A°. 1856. N°. 275.

Opregte Haarlemsche Courant van 21 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 17 November.

Het is niet onbekend, dat de eerste mededeelingen nopens het bedrijf van den heer *de Morny*, den franschen gezant te Petersburg, de Regeringen van Oostenrijk en Engeland niet hebben bevredigd, doch men verneemt, dat sedert de komst van den franschen gezant in Engeland, den heer *de Persigny*, te Parijs, meer voldoende berigten uit laatstgenoemde hoofdstad zijn ontvangen, en de heer *de Bourqueney* bepaalde last heeft bekomen om te verklaren, dat Frankrijk geenszins voornemens is, van de bepalingen en bedoelingen aftewijken, welke tot het daarstellen van de alliantie van Frankrijk en Engeland met Oostenrijk hebben geleid. Sommigen gaan zoo verre van te beweren, dat deze wending der zaken aanleiding moet geven tot het terugroepen van den heer *de Morny*, als zoude hij de russische Regering verkeerdelijk hebben ingelicht, doch anderen twijfelen er aan, of het gene de fransche gezant in Petersburg heeft verkondigd, bepaaldelijk door de fransche Regering zal worden tegengesproken.

— Heden ochtend zijn HH. MM. de Keizer en de Keizerin, over den zuidelijken spoorweg, naar Italie vertrokken. Eergisteren heeft ten Hove een groot gastmaal plaats gehad op 't welk verscheidene gezanten en ook de napelsche tegenwoordig zijn geweest, en Z. M. de Keizer zich een geruimen tijd met den genoemden bewindsman op eene zeer vriendschappelijke wijze heeft onderhouden. Voor de reis naar Italie zijn geene buitenlandsche gezanten uitgenoodigd; ook niet de britsche, ofschoon tusschen Oostenrijk en Engeland de beste verstandhouding blijft bestaan.

— De Franschen geven het denkbeeld om den Donau door stoomschepen te doen bevaren nog geenszins op. De koopvaardijkapitein *Magnan* blijft gedurende den winter in Belgrado en heeft twintig loodsen aangenomen. Vier weinig diepgaande stoomschepen liggen in het zuiden van Frankrijk gereed om de reis naar de monden van den Donau te ondernemen, en zullen vermoedelijk wel door meerdere worden gevolgd.

VAN DEN RIJN, 19 November.

De britsche generaal *Codrington* heeft, door tusschenkomst van den generaal *Lüders*, verlof bekomen om ten behoeve van inwoners op de Krim, die veel door de tijdsomstandigheden hebben geleden, te beschikken over de aldaar achtergelaten britsche eigendommen.

— De russische dagbladen vermelden de namen van 96 voorname personen, aan welke, bij gelegenheid der krooning des Keizers, eereteekenen zijn verleend. Aan Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden* is de orde van S. Wladimir eerste klasse opgedragen. — Aan 160 infanterie battaillons (ongerekend de scherpschutters en de artillerie) welke deel hebben genomen aan den jongsten oorlog, zijn eerevaandels, zilveren trompetten en dergelijke eereteekenen verleend.

— In Koerland is men zeer ingenomen met den aanleg van een spoorweg, welke dat landschap met de vruchtbaarste streken van het binnenste van Rusland in verband zal brengen, en stelt men zich daar groote voordeelen van voor.

PARIJS, 18 November.

De dagbladen blijven zich steeds gunstig uitlaten omtrent den algemeenen toestand en houden het meer en meer voor waarschijnlijk, dat de bezwaren, wat Bolgrad en het Slangen-eiland aangaat, zullen worden uit den weg geruimd. Intusschen worden hier en daar stemmen vernomen, die gewagen van door Rusland daartegen overgestelde voorwaarden, die, wel is waar, van ondergeschikt belang zouden zijn, doch niettemin van dien aard, dat derzelver aanneming van de zijde van Engeland en Frankrijk met eenige moeijelijkheden gepaard zou gaan.

De tijding, dat uit het russische fort Jenikalé op eene engelsche kanonneerboot is geschoten, heeft hier een onaangenamen indruk gemaakt. Sommigen vreezen, dat dit voorval de geheime spanning, welke voortdurend tusschen Engeland en Rusland bestaat, nog zal doen toenemen. Anderen houden het er voor, dat, nademaal het gebeurde geheel aan toeval is toeteschrijven, op het vuur van het fort Jenikalé alleen zal worden geantwoord door het vuur uit de engelsche dagbladen, de *Times*, *Morning-post* en andere organen van dien stempel. Inmiddels wordt van eene onpartijdige en gematigde zijde aangemerkt, dat als de kanonneerboot door de russische kogels schade mogt hebben geleden, dit alleen moet worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat Engeland zich niet houdt aan het vredesverdrag van 30 Maart. Hadden, naar van dien kant wordt beweerd, de britsche schepen ter behoorlijker tijd de Zwartezee ontruimd, dan zou het onaangename voorval, 't welk welligt door andere dergelijke kan worden gevolgd, geene plaats gehad hebben.

De hevige taal, welke door de meeste britsche dagbladen wordt gevoerd, wordt hier inmiddels vrij algemeen afgekeurd. De *Constitutionnel* heeft zich gisteren dienaangaande verklaard in een betoog, 't welk, naar alle waarschijnlijkheid, op hoogere last is geplaatst. Het bekende hoofd-orgaan der partij van de zoogenaamde Fusionnisten, het dagblad *l'Assemblée nationale*, heeft dezer dagen in het breede uiteengezet, dat Frankrijk wel de geallieerde van Engeland moet zijn, maar in de eerste en voornaamste plaats behoort te zorgen, dat het nimmer en in geen geval een werktuig worde in handen der britsche bewindslieden. Het *Journal des Débats* protesteert heden ten ernstigste tegen de vijandige houding, welke door de engelsche drukpers tegenover Rusland zoowel, als Frankrijk, is aangenomen. Onder anderen wordt dienaangaande het navolgende in het midden gebragt:

„De door de britsche dagbladen aangeslagen toon zal geenszins strekken tot oplossing der hangende bezwaren en tot het versterken van de goede verstandhouding tusschen de beide mogendheden. Wij gelooven, dat de engelsche bladen grooten prijs stellen op de handhaving van de alliantie tusschen Engeland en Frankrijk, zelfs een gelijken prijs, als wij zelven daaraan hechten. Ook wij zijn warme voorstanders van de engelsche alliantie. Wij zijn dit evenzeer thans, als tien jaren geleden. Maar wij verliezen niet uit het oog, dat dit verbond moet gevestigd zijn op den grondslag van elke alliantie, te weten, op geheele gelijkheid van de verbondene partijen.

„Onder de voorwaarden tot instandhouding der alliantie behoort, volgens de engelsche bladen, dat Keizer *Napoleon* zal overgaan tot het ontslag van een zijner ministers, alleen omdat deze aan Engeland mishaagt. Dit is eene aanmatiging van de zijde der britsche drukpers, waartegen wij nadrukkelijk moeten opkomen. Op die wijze zou de alliantie onverdragelijk worden, ja niet langer bestaanbaar zijn tusschen Engeland en Frankrijk. Alleen dan is eene alliantie mogelijk, als tot derzelver instandhouding niets wordt gevorderd, 't welk strijdig is met de eer, de onafhankelijkheid, of de waardigheid der beide natien. Wij hebben die alliantie altijd zoo begrepen, en gewisselijk wordt dezelve algemeen in Frankrijk in dien zin opgevat. Zou men aan de andere zijde van het Kanaal anders gestemd zijn? Als men nagaat, hoe de *Morning-Post* zich uitlaat, zou men zulks indedaad moeten aannemen. Onder anderen leest men in dat blad, dat al de fransche bewindslieden, die de engelsche alliantie niet hebben gehandhaafd en ontzien, daarvoor *gestraft* zijn geworden. Dit beweren is vreemd. In dat blad komen nog andere zonderlinge verklaringen voor. Wat moet men bij voorbeeld denken van de beschuldiging, dat de Keizer van Rusland met staatkundige oogmerken russische Vorstinnen door Europa zou laten reizen? Indedaad, als de russische Prinsessen geene vrijheid hebben om in Europa te reizen, zonder dat de londensche dagbladen daaruit allerlei staatkundige gevolgtrekkingen afleiden, en zich luide beklagen over schending van het parijssche vredes-tractaat, dan is het met geene mogelijkheid te zeggen, waar zij met hunne eisschen zullen ophouden. Dan zou het parijssche tractaat slechts hebben gestrekt tot uitbreiding der politie-magt, uitteoefenen door de engelsche dagbladen over geheel Europa, zoowel wat de daden van het publieke leven, als die van het bijzondere, aangaat. Frankrijk mag zich met deze en dergelijke aanmatigende eischen niet vereenigen."

Men vraagt thans, of onder de natien, die met Engeland geallieerd zijn geweest, niet worden gevonden, die daarover berouw hebben gehad, ja zelfs die daarvoor *gestraft* zijn geworden?

— In sommige berigten uit Konstantinopel komt voor, dat de installatie van den Sultan, als ridder der orde van den Kouseband, niet in allen deele heeft voldaan aan de verwachting van den britschen gezant, lord *Redcliffe*. Onder anderen heeft de Sultan bepaaldelijk geweigerd om zijn keizerlijk zwaard afteleggen, ten einde dat te omgorden, 't welk behoort bij het costuum van den Kouseband. Nadat lord *Redcliffe* mededeeling had gedaan van de statuten der orde, heeft de Sultan verklaard, dat hij zich met geene mogelijkheid kon onderwerpen aan de plegtigheden der investituur, en hij, onder anderen, nooit door een vreemden kling zou doen vervangen dat zinnebeeld van zijnen hoogen rang, 't welk voor hem de beteekenis en de waarde heeft van de Kroon bij de Vorsten der Christenheid. Hij heeft lord *Redcliffe* uitdrukkelijk te kennen gegeven, dat, ingeval de plegtigheden der investituur onvermijdelijk waren, hij de orde zou moeten van de hand wijzen. Lord *Redcliffe* heeft van zijne Regering instructien moeten vragen en is gemagtigd geworden om, in dit bijzonder geval, van de statuten aftewijken. De kleeding, de versierselen en het zwaard der orde zijn daarop, op fluwelen kussens, voorbij den Sultan gedragen, terwijl de turksche Monarch zich zelven het lint der orde heeft omgehangen.

— Het ultramontaansche hoofd-orgaan *l'Univers* behelst heden een tweede betoog van den heer *Louis Veuillot* over de inquisitie, waarin hij zich meer bepaald bezig houdt, met de staatkundige spaansche inquisitie. De heer *Veuillot* verklaart, dat in de eerste eeuwen van het Christendom het aantal Joden in Spanje zeer is toegenomen, derwijze, dat deze laatsten het voornemen hadden durven opvatten om de geheele spaansche bevolking tot het Jodendom te bekeeren; — dat Kerk en Staat maatregelen daartegen hebben moeten nemen, maar dat die maatregelen het gewenschte gevolg niet hebben gehad, vermits de Joden zich lieten doopen, ten einde aan de vervolgers te ontkomen, maar niettemin Joden bleven, en zich als zoodanig in hoogere en lagere Staats-betrekkingen nestelden. De wereldlijke overheid heeft daarop magtiging bekomen om het geestelijke wapen der inquisitie toetepassen en heeft daartoe te meer de behoefte gevoeld, nadat het spaansche volk genoodzaakt was om zich mede nadrukkelijk te verzetten tegen den invloed der Mooren, die, na de door *Ferdinand* en *Isabella* behaalde zegepralen, in Spanje waren gebleven en mede, op het voorbeeld der Joden, zich als Christenen lieten aannemen en doopen, doch niettemin Mooren bleven.

De heer *Veuillot* zegt, dat de uitoefening der staatkundige inquisitie steeds aanleiding heeft gegeven tot menigvuldige moeijelijkheden met het pausselijk gezag en dikwerf door de wereldlijke magt is misbruikt tegen de geestelijkheid zelve. Hij is uit dien hoofde niet gunstig gestemd ten aanzien van die inquisitie, doch gaat uit van het beginsel, dat, onder anderen, Spanje dezelve nog niet kan missen. Spanje zal niet meer bestaan als het ophoudt katholiek te zijn, en zal het katholiek blijven, dan heeft het de staatkundige inquisitie noodig om thans het socialismus en het protestantismus te bestrijden, even als vroeger de Joden en de Mooren. — In korte trekken komt de zeer breedvoerige redenering van den heer *Veuillot* hierop neder.

Naar luid van eene correspondentie uit Rome, medegedeeld in het officiële te Verona uitkomende dagblad, is de monnik, die het eerst het zooveel opzien gebaard hebbende decreet van den groot-inquisiteur *Airaldi* openlijk heeft bekend gemaakt, ter dezer zake gestraft.

PARIJS, 19 November.

Eene alhier uit Berlijn ontvangene telegrafische depeche van gisteren schijnt allezins te strekken tot bevestiging van het sedert twee dagen in omloop gebragte gerucht, betreffende de opofferingen, waartoe Rusland zich bereid heeft verklaard, ten einde medetewerken tot het uit den weg ruimen der bestaande moeijelijkheden. Het verdient inmiddels de aandacht, dat die depeche, in één belangrijk opzigt, verschilt met hetgeen door sommige dagbladen, en meer in 't bijzonder door de belgische, is medegedeeld. Naar luid derzelve zou namelijk Rusland wel geneigd zijn om van het Slangen-eiland afstand te doen, doch zou het aanspraak blijven maken op het bezit van Bolgrad. Rusland zou hiervan kennis hebben gegeven aan de mogendheden, welke het parijssche tractaat mede hebben onderteekend en tevens bepaaldelijk de bijeenroeping van het Congres hebben verlangd. Reeds gaat men zoover van te verzekeren, dat de russische voorstellen over het algemeen gunstig zijn opgenomen. Het is ten eenemale onbekend, in hoever deze opgaven met de waarheid overeenkomstig zijn, doch het ontbreekt niet aan personen, die vermeenen, dat men voorzigtig zal doen met te twijfelen, en dat men niet uit het oog moeten verliezen, dat reeds gedurende meer dan ééne maand deze en dergelijke geruchten onder de menigte zijn verspied.

LONDEN, 18 November ('s avonds).

Het ochtendblad, 't welk voor het orgaan van den minister, lord *Palmerston*, wordt gehouden, doet, ten aanzien van de benoeming van den heer *Buchanan* tot President der Ver.-Staten, zijne lezers opmerken, dat, indien men de vroeger door dien staatsman verkondigde beginselen in aanmerking wilde nemen en daaruit voor de toekomst besluiten, men weinig reden zoude hebben om zich over deze gebeurtenis te verheugen, maar dat men verstandig zal doen met 's mans daden aftewachten, alvorens een oordeel deswegens te vestigen, vermits het meermalen blijkt, dat mannen van de theorie, zoodra zij eenmaal geroepen worden om dezelve in practijk te brengen, niet altijd aan die theorie getrouw kunnen blijven.

Verder meldt het genoemde dagblad het navolgende: „De heer *Buchanan* bevindt zich thans in eene der belangrijkste betrekkingen der wereld; hij beschikt over eene ontzettende magt; indien hij genoeg veerkracht en bekwaamheid bezit, om daar een regtvaardig en verstandig gebruik van te maken, kan hij eene waardige plaats in de geschiedenis bekleeden; indien hij dergelijke begaafdheden niet magtig is, en toe wil geven aan de bedriegelijke droombeelden eener ijdele populariteit, zal hij zich slechts belagchelijk maken; indien hij echter bezield mogt zijn door nog minder edelaardige bedoelingen, zal hij alleen de booze inzigten dergenen, die hem hebben doen benoemen, kunnen bevorderen; daarbij de klove, welke het noorden van het zuiden in Noord-America scheidt, nog dieper delven en de tweedragt, met welke deze afdeelingen worden bedreigd, voltooijen."

Wat den persoon aangaat, meenen de schrijvers van het genoemd blad, dat het aan Engeland onverschillig is, of de bedoelde waardigheid aan den heer *Buchanan*, of aan eenig ander worde opgedragen. Men zal hem steeds als opperhoofd van den Staat moeten beschouwen en uit dien hoofde dienen te trachten om met hem in goede verstandhouding te blijven, zonder iets toetegeven, zoodra het de regten, de belangen, den handel, de kolonien, of de alliantien van Engeland mogt gelden.

— Het ministeriële avondblad meldt, het navolgende van zijnen gewonen berigtgever uit Parijs te hebben ontvangen: „Het is thans bekend, dat Frankrijk de deugdelijkheid erkent van de staatkundige bedoelingen der britsche Regering, en dat de Keizer heeft op zich genomen om Rusland de noodzakelijkheid te doen gevoelen om af te zien van Bolgrad en van het Slangen-eiland. Men stelt zich hier voor, dat Rusland geenen tegenstand zal bieden, en dat men alsnu op de volledige uitvoering van het tractaat van Parijs zal kunnen rekenen. Aan den anderen kant zullen Rusland en Frankrijk de onmiddelijke ontruiming van de Vorstendommen door de oostenrijksche troepen vorderen".

BRUSSEL, 20 November.

Naar men verzekert, heeft de heer *de Decker*, in zijne betrekking als minister van Buitenlandsche Zaken, den hoogleeraar *Laurent* te Gend onder het oog gebragt, dat hij niet in allen deele kon instemmen met het door dien geleerde verkondigde in zijn geschrift, getiteld: „Geschiedkundige studien". De wijze, waarop de minister zich heeft uitgelaten, zou eenigermate als eene regtstreeksche afkeuring van het door den heer *Laurent* geschrevene moeten worden beschouwd.

Van eene liberale zijde wordt aangemerkt, dat de heer *de Decker*, op die wijze te werk gaande, afwijken zou van het beginsel zijner circulaire, betreffende het onderscheid, 't welk behoort te worden gemaakt tusschen den hoogleeraar, als belast met het geven van het openbaar onderwijs, en den hoogleeraar, die uit eigene beweging optreedt als schrijver. Van dien kant wordt het publiek gewaarschuwd om niet te ligtvaardig te oordeelen, vermits het mogelijk is, dat de zaak zich anders heeft toegedragen, dan het gerucht luidt.

— De commissie der Gedeputeerden, belast met het

ontwerpen van het adres van antwoord, is daarmede gereed. De zinsnede van het ontwerp, betreffende het onderwijs, is van dezen inhoud:

„De Kamer deelt in het belang, 't welk de Regering stelt in den vooruitgang van het lagere en middelbare onderwijs. Eene gelijke belangstelling verdient het hoogere onderwijs, welks voorspoed op het algemeene vertrouwen moet berusten. De betrekkelijke vrijheid van den hoogleeraar heeft tot grens eensdeels de gewetens-vrijheid van den kweekeling, en anderdeels den loijalen en constitutionelen eerbied voor het godsdienstige geloof der huisgezinnen, van welke de Regering niets anders is dan de verantwoordelijke gedelegeerde. De Regering van H. M. heeft, door het vestigen van de aandacht op die beginselen, welke onze instellingen bekrachtigen, en waarvan zij de standvastige en opregte toepassing verlangt, een blijk gegeven van hare belangstelling voor de toekomst der universiteiten; eene belangstelling, waarin door de Kamer der Gedeputeerden wordt gedeeld."

Vrijdag zal over het adres worden beraadslaagd.

's GRAVENHAGE, 20 November.

Z. M. de Koning heeft den hoofd-ingenieur *L. K. Turk* verlof verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen der russische orde van S. Stanislaus 3de klasse.

— Z. M. heeft, op verzoek, eervol ontslag verleend aan den eersten luitenant-ter-zee *A. D. v. Gennep* en aan den scheepsklerk jhr. *J. C. A. v. Haeften.*

— Uit het eindverslag, nopens de splitsing van de gemeente Opsterland, blijkt, dat men, in verschillende Afdeelingen, den wensch heeft geuit om in den regel vast te houden aan het beginsel om geene gemeenten te splitsen. Betreffende de voorgestelde splitsing heeft verschil van gevoelen bestaan. De Regering volhardt bij hare voordragt, en de minister van Binnenl. Zaken heeft doen opmerken, dat, reeds in 1851, 130 kiezers van de genoemde gemeente de splitsing hebben verlangd; — dat de Ged.-Staten van Vriesland dezelve hebben goedgekeurd en dat, ofschoon daartoe gelegenheid bestond, niemand zich daartegen heeft verklaard.

— De Regering volhardt bij hare voordragt om Petten met Schoorl te vereenigen, en verklaart, dat de weg achter de Hondsbosschen-zeedijk, ook bij stormweder, bruikbaar is bevonden.

— Bij het eindverslag, wegens de verhooging van het *vijfde* hoofdstuk der Staats-begrooting, ter zake van de kolonisatie van behoeftigen, verklaart de commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *v. Nispen*, *v. d. Poel*, *Dirks*, *v. Eck* en *Thorbecke*, dat de meeste leden, wat den toestand van de Maatschappij van Weldadigheid betreft, op eene spoedige voorziening hebben aangedrongen, en op het nemen van afdoende maatregelen om een einde te maken aan den bestaanden toestand. Op grond der geruchten, dat in de kolonien misdrijven worden gepleegd en brandbrieven worden geschreven, alleen met het doel om naar eene gevangenis te worden overgebragt, wenschen, naar luid van het verslag, vele leden te vernemen, of de oorzaak van dit betreurenswaardig verschijnsel is toeteschrijven aan eene minder goede of genoegzame voeding, of wel aan weerzin tegen den arbeid, — en wenschen zij bepaaldelijk, dat er maatregelen worden genomen om het verzenden van dergelijke brieven te beletten.

's GRAVENHAGE, 20 November.

In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van heden heeft de heer *Meeussen*, volgens het bekomen verlof, den minister van Justitie afgevraagd, of het belemmeren van de godsdienst-oefeningen op plaatsen, alwaar men meende, volgens art. 167 der Grondwet, daartoe geregtigd te zijn, als te Ossendrecht, Ulenkoten en Baarle-Nassau was geschied op last der Regering, en 2°, of de Regering zoude voortgaan met het feitelijk verhinderen van dergelijke godsdienst-oefeningen, of dat zij, vermeenende dat de wet daarbij werd overtreden, de beslissing deswegens aan de regterlijke overheid zoude opdragen.

Z. E. de minister van Justitie heeft verklaard, dat de Regering, wars van het denkbeeld van godsdienstige vervolging, geen ander doel heeft dan de handhaving van het regt; dat zij vermeent, het onderzoek, of godsdienst-oefeningen, met het oog op art. 167 der G. W. mogen plaats hebben, aan het openbaar ministerie te moeten opdragen; dat uit het ingesteld onderzoek is gebleken, dat de plaats gehad hebbende godsdienst-oefeningen op de drie gemelde plaatsen niet veroorloofd zijn geweest; dat de politie niet altijd verpligt is te wachten tot dat zij overtredingen bij proces-verbaal kan constateren, maar dezelve kan verhoeden, altijd met behoedzaamheid en matiging, vooral wanneer het genoegzaam blijkt, dat daarbij geene kwade trouw heeft plaats gehad, en dat alsdan de belanghebbenden zich tot de Regering kunnen wenden, als wanneer hij minister op de ondersteuning van zijn ambtgenoot, den minister voor de r. k. Eerdienst, meent te mogen rekenen.

Z. E. de minister van r. k. Eerdienst heeft zich in gelijken zin verklaard, en te kennen gegeven, dat bij zijn departement licht ten aanzien der gerezene moeijelijkheden kan worden verkregen, en dat men hoop mag voeden, dat daarmede in 't vervolg geene moeijelijkheden van dien aard in de Tweede-Kamer ter sprake zullen behoeven te worden gebragt.

De heer *v. Lijnden* heeft doen opmerken, dat de zucht om verder te gaan dan art. 167 der Grondwet veroorlooft, zich thans meer dan vroeger heeft geopenbaard. De heeren *Meeussen*, *v. Nispen* en *Storm* hebben den minister bestreden, ten aanzien van de bevoegdheid tot het verhinderen der openbare godsdienst-oefeningen op de drie gemelde plaatsen, en de regtmatigheid om dit punt door de regterlijke overheid te doen uitmaken.

De minister heeft bij zijn gevoelen volhard en aangemerkt, dat in dezen geene vrees behoefde worden gevoed voor willekeur van de zijde van het openbaar ministerie, maar veeleer aan het verlangen om vervolging te verhoeden. Hij heeft tevens verklaard, dat men er staat op konde maken, dat, indien deswegens klagten mogten inkomen, deze met de meeste nauwgezetheid en onpartijdigheid zouden worden onderzocht.

Op voorstel van den heer *v. Lynden* is besloten om de door den minister overgelegde staten, betreffende het gehouden onderzoek ten aanzien van de plaatsen, alwaar het geoorloofd is om de bedoelde godsdienst oefeningen al of niet te houden, te doen drukken, en na nog eenige woordenwisselingen, waaraan de minister en de genoemde leden hebben deel genomen, is deze interpellatie afgeloopen.

HAARLEM, 20 November.

Den 12den is te Mallaga eene poging aangewend om den republikeinschen regeringsvorm te doen erkennen. De troepen hebben tegenstand geboden en de beweging is bedwongen.

Naar men verneemt, heeft de bisschop van Munster besloten om te Kevelaer eene prachtige kerk te stichten, aan de maagd *Maria* gewijd, en heeft hij een brief uitgevaardigd aan de nederlandsche belijders der r. k. Godsdienst en inzonderheid aan de zoodanige, die gewoon zijn naar genoemde plaats ter bedevaart te gaan, om tot den aanbouw dezer kerk bijtedragen, en alzoo in de behoefte der eenmaal grootere kerk aldaar te helpen voorzien.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 20 November. Den 19den dezer in Texel binnengekomen: *Anna Catharina*, Drent en de stoomb. *Magnet*, beide van Londen; *Jonge Pieter*, Colle, Pernau. Niets uitgezeild. Wind kompas rond.

Den 19den dezer in Helvoet binnengekomen: de stoomb. *Earl of Auckland*, Londen! *Coral*, Cracknell, Pentowan; *Bright*, Collay, Middlesbro; *Anna*, Timme, Arendsburg; *Antje Witsenborg*, Hangelbroek, Riga; *Sophia Klasina*, Wolthekker, Libau; *Fossina Siers*, Boiten, Memel; *Anna Rebecca*, Behrens, Danzig; en uitgezeild: de stoomb. *Bordeaux*, Bordeaux; *Seine*, Havre; *Moselle* en *Columbine*, beide naar Londen; *Pelican*, Liverpool; *Louisa*, Grangemouth; *Chery Chase*, Newcastle; *Norfolk*, Goole. Wind w.

Den 18den Aug. te Adelaïde binnengekomen: *Edouard Marie*, Remmers, Londen.

Den 16den Oct. van Havana uitgez.: *Havana Packet*, de Boer, Amst.

Den 28sten Oct. te Wilmington binnengekomen: *Karel August*, Gerrebrands, Boston.

Den 29sten Oct. van Baltimore uitgekl.: *Louise Marie*, Wenke, Rott.

AMSTERDAM, 19 November. De Nederl. kof *Eendragt*, kapt. van Dalen, van Newcastle naar Groningen, is 15 dezer bij Katwijk gestrand en verbrijzeld, doch het volk met de reddingsboot gered.

De Nederl. tjalk *Hendrika Catharina*, kapt. Faber, van Drammen met hout naar Dokkum, is in den nacht van 14 op 15 dezer, op Schiermonnikoog gestrand, doch het volk gered en de tuigage geborgen.

ROTTERDAM, 19 Nov. Volgens brief van kapt. Halfweg, voerende de stoomb. *Hollander*, van hier naar St. Petersburg, in dato Kopenhagen 15 dezer, had hij, van het in zinkenden staat verkeerende schip *Engelina Jacoba*, kapt. de Groot, van Riga naar de Noordzee, gered en aldaar aangebragt, A. van den Berg, kok, J. Cos, ligt matroos, P. Star, matroos en R. Stuur, scheepsjongen; de kapitein, de stuurman H. Kuiper en de matroos D. de Graaf, die nog aan boord van het wrak waren, had hij, niettegenstaande alle daartoe aangewende pogingen, niet kunnen redden.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

20 *November* 1856. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
Ned. N.Bank	160	—	—	*Oost.* Met. 5 p	73 7/16	¾	73 7/16
W. S. 2½ p	63	1/16	63	Met. 54. 5 „	82¾	83⅛	82¾
„ . 3 „	75⅛	¼	75 3/16	„ N. 5 „	74⅞	75⅛	74⅞
„ . 4 „	94⅛	¼	94⅛	„ 54. 2½ „	38⅛	⅜	38⅛
Am. Sd. 3½ „	89½	—	—	Wr. Bk. ƒ	1215	—	—
Hl. Ms. 4½ „	133	—	—	„ . . „	—	—	—
O. L. 4 „	—	—	—	„ . 4 p	315	—	—
H. Spw. .	—	—	—	*Nap.* L. B. 5 „	—	—	—
Leen. . 4½ p	98½	—	—	Cert. R. 5 „	—	—	—
R. Spw. 4½ „	100	—	—	*Belg.* C. 2½ „	—	—	—
M. Wld. 4 „	—	—	—	Cert. R. 2½ „	50 13/16	—	—
Fr. Cert. 3 „	—	—	—	„ „ 4½ „	—	—	—
„ 4½ „	—	—	—	*Den.* O. L. 5 „	—	—	—
Rusl. Obl. 5 „	102⅝	—	—	„ 3 „	—	—	—
„ 5 „	101⅝	—	—	*Grkl.* Obl. 5 „	3 11/16	—	—
Cert. . 5 „	—	—	—	*Brzl.* 24. 5 „	—	—	—
„ . 4 „	83½	—	—	24. 5 „	—	—	—
„ Stl. 4 „	83	—	—	39. 5 „	—	—	—
„ N. 4 „	—	—	—	43. 5 „	—	—	—
„ 54. 5 „	93⅜	—	—	52. 4½ „	—	—	—
„ 55. 5 „	95 1/16	¼	95 1/16	*Port.* Obl. 3 „	43 15/16	44 1/16	44
„ L. 5 „	—	—	—	Obl. U. .	—	—	—
„ L. 4½ „	92¾	⅞	—	„ C. 3 p	—	—	—
Insch. 6 „	—	—	—	*Sard.* C. 5 „	—	—	—
Cert. . 6 „	62⅜	—	—	*Peru* 53. 4½ „	—	—	—
Polen A. . ƒ	152¼	—	—	U. 3 „	—	—	—
Obl. . 4 p	76⅛	—	—	*Eq.* 55. 1 „	14 5/16	⅜	£ 100
Pruiss. A. 32	—	—	—	*Ven.* Obl. 4½ „	33⅝	11/16	—
A. 54. 3½ p	—	—	—	U. 2 „	14 3/16	—	—
Obl. L. 4½ „	—	—	—	*Gren.* Ob. 3 „	20 7/16	⅝	—
Spanje O. 1¼ „	23	1/16	23	U. . .	—	—	
Obl. . 3 „	41 3/16	⅜	41¼	*Mex.* Obl. 3 p	20⅝	13/16	
„ B. 3 „	36 13/16	37	36 13/16	*N. A.* P. H. „	—	—	—
A. S. . . .	6 1/16	—	—	Ph. B. „	—	—	—
B. C. . . .	5 5/16	⅜	—	A. B. . .	—	—	—
Oost. O. G. 5 p	78¾	—	—	Orig. . . .	—	—	—
„ „ 4 „	61½	—	—	Louis. 5 p	—	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 101¾. Illinois Central 86 à ½. — Beleening 5. Prolongatie 5½. Disconto 5.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit *Tot Nut des Obligatie-Handels.*

J. BRASKAMP, Pres.

De binnenl. fondsen waren iets williger; de spaansche en oostenrijksche iets meer aangeboden. De americaansche waren mede tot verlaagde prijzen te bekomen.

WEENEN, 20 November. De 5 pc. metall. 81½; zilver 8.

LONDEN, 20 November. De 3 pc. gecons. resc. 93⅝ à ¾. Spanje 1¼ pc. 23¾ à 24. Rusland 4½ pc. 95.

PARIJS, 20 November. De 3 pc. renten 67 fr. 60. Spanje 3 pc. 38½.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 20sten November 1856.

Madrid,	3/m. ƒ 234	à	c.	Bord.,	½ uso ƒ 55	à	c.
Bilbao,	—— „ 233	à	–	——	2/m. „ 54 37½	à	–
Cadix,	—— „ 234	à	–	Londen,	—— „ 1152½	à	–
Sevilien,	—— „ 233	à	–	——	zigt „ 11 67½	à 32	–
Lisbon,	—— „ 40	à	–	Hamb.,	—— „ 35 50	à	–
Port à Port	—— „ 40	à	–	——	2/m. „ 35	à	–
Napels,	2/m. „ 88 50	à	–	Ween.,	6/w. „ 32 75	à	–
Livorno,	—— „ 39	à	–	Augsb.,	—— „ 35 31	à 32	–
Genua,	—— „ 45	à	–	Frankf.,	—— „ 98 75	à	–
Parijs,	zigt „ 55 62½	à	–	Petersb.,	2/m. „ 182½	à	–
——	2/m. „ 55	à	–	Rotterd.,	—— „ 12½	à	–

SPECIECOURS.

AMSTERDAM, 20 November. Nieuwe Ducaten ƒ0,00 à ƒ0,00. O. gerande dito ƒ5,55 à ƒ5,65. Wigtige Engelsche Souvereinen ƒ11,65 à ƒ11,75 Dito Pistolen ƒ9,55 à ƒ9,65. Nieuwe Louis d'Or ƒ00,00 à ƒ00,00. Stukken van 20 fr. ƒ9,27½ à ƒ9,37½ het stuk. Baren Goud en Gouden Specien van ƒ1442,60 per N. P. fijn 10¼ à 10¾ pc. Zilver van 900 tot 850 d. ƒ104,20 à ƒ104,70 per N. P. fijn. Piasters ƒ2,55 à ƒ2,60. Fransche Kroonen ƒ2,70 à ƒ2,75. Stukken van 5 fr. ƒ2,33 à ƒ2,36. Brabandsche Kroonen ƒ2,65 à ƒ2,70. Pruissische Daalders ƒ1,73 à ƒ1,76. Tiengulden-stukken ƒ9,65 à ƒ9,75.

SCHAGEN, 19 November. Heden kwam de kerkeraad op nieuw bijeen, om in de alhier bestaande vacature te voorzien. Op het drietal werden geplaatst de heeren: *W. P. Wolters*, te Grootebroek; *A. C. H. Calkoen*, te St. Maarten c. a., en *A. G. Jans*, te Westzaan, en daaruit andermaal beroepen de wel-eerwaarde heer W. P. WOLTERS, Predikant te Grootebroek.

*** LANDGENOOTEN!

Onder de menigvuldige verzoeke om hulp en bijstand, dergeene welke naar Oost, West of Amerika vertrekken, het aanvaarden van neringen, bedrijven enz., voegt zich ook eene zeer diep ongelukkige familie, uit den fatsoenlijken stand, van de Hervormde godsdienst, bestaande uit een talrijk gezin, waaronder eene blinde weduwe, kinderen en kleindochters, van een aloud geslacht en predikants familie-betrekking. Niet om uit hun vaderland te verhuizen, maar voor brood, enz.

Hunne noodlijdende omstandigheden zijn ten top gestegen! en zij kunnen zich niet der armenkas toevertrouwen. Vele sterfgevallen en zware verliezen van meer dan eene tonne gouds, gepaart met ziekten en onvoorziene rampen, hun toegezonden, hebben dit braven en onbesproken huisgezin allengs in eenen diepen afgrond van ellende, ja broodsgebrek gedompeld. Het nijpende wintersaizoen staat voor de deur en de toekomst legt in het donker.

De smeekbede, eene geringe liefdegift te willen afzonderen, is aan uw opgeheven, geliefde landgenooten, ten einde eene vrijwaring te zenden, dat zij niet door kommer en gebrek mogten omkomen.

De weldadigen hand aan deze familie uitgereikt, in Hem, die de liefde en barmhartigheid, eenmaal zal beloonen, behoeden uw voor dergelijke smartvolle rampen en zware beproevingen.

De liefdegiften zullen in ontvangst genomen worden door den wel-ed. heer E. W. THON, Juffer-Ydastraat, N°. 118, te 's Gravenhage, die door middel van dit blad, namens dit huisgezin, eene dankbare melding zal doen.

*** WELDADIGE LANDGENOOTEN!

Iemand die eene fatsoenlijke betrekking in de maatschappij bekleedde, en vroeger daardoor een ordentlijk bestaan had, waardoor hij zich en de zijnen in zijnen stand kon onderhouden, heeft in de laatste jaren zijns levens door een zamenloop van omstandigheden, de bronnen van zijn bestaan geheel zien opdroogen.

Thans door den dood weggerukt, laat hij eene diep beklagenswaardige weduwe met zes, gedeeltelijk nog zeer jonge en allen onverzorgde kinderen in de grootste behoefte achter.

De brave, zwaar beproefde en diep bedrukte weduwe en hare kinderen, zijn geheel onverzorgd, doch naast God op wien zij vertrouwen, is hun blik en hoop op hunne liefdadige mede-menschen geslagen. Dringend zij een iegelijk gebeden door eene gift naar vermogen, de groote nood van dit huisgezin te helpen verzachten.

De Predikant *W. Lehman de Lehnsfeld*, in de gemeente Domburg, waar bovengenoemd gezin woonachtig is, belast zich gaarne met het ontvangen der liefdegaven voor hetzelve. Ook hebben zich tot het inzamelen dier giften bereid verklaard de onderstaande Predikanten: ds. *J. C. van Marken* en ds. *J. E. de Voogt*, te Amsterdam; ds. *J. J. van Oosterzee*, te Rotterdam; ds. *J. F. Kuyper*, te Leyden; ds. *L. Proes*, te Leeuwarden; ds. *F. C. van den Ham*, te Utrecht; ds. *D. Pyzel* en ds. *H. J. van Gruting*, te Dordrecht; ds. *A. Slotemaker*, *A. M. Snouck Hurgronje* en ds. *B. J. H. Taats*, te Middelburg.

*** HAARLEMMERMEER.

Bij de Commissie voor de Godsdienstige belangen der Protestantsche bewoners van de Haarlemmermeer zijn nog ingekomen de navolgende giften of inschrijvingen:

Bij ds. **I. Prins**, van A. C. ƒ20; F. N. ƒ20; A. Z. ƒ5; mevr. v. L. ƒ50; C. J. W. te Nichtevecht ƒ3.

Bij ds. **G. A. van Limburg Brouwer**, van N. N. ƒ10; M. ƒ5; N. N. te 's Hage ƒ100; L. v. H. ƒ100; C. H. R. ƒ250.

Bij ds. **J. P. Hasebroek**, van een ongenoemde ƒ2,50.

Bij ds. **M. N. J. Moltzer**, van een jeugdig letterzetter ƒ1.

Bij ds. **B. Gewin**, van J. H. W. ƒ2; in de collecte te Heemstede 28 Sept. ƒ1; Fr. D. ƒ60; V. B. ƒ25; in de collecte van 9 November in een brief geadresseerd aan ds. *B. Gewin* en gedateerd October, een bankb. groot ƒ200; opbrengst van een haardkleedje, door mevr. G. en mevr. P. ten behoeve ter Hervormde Kerk in de Haarlemmermeer verloot, en door n°. 49 getrokken ƒ332; — en voorts nog uit 's Hage door tusschenkomst van mevr. douairière v. B. (reeds afzonderlijk in Oct. vermeld) van J. J. T. v. B. ƒ25; douair. v. H. ƒ50; C. M. v. D. K. ƒ10; Fr. v. D. D. ƒ60; G. v. P. ƒ100; G. L. ƒ5; N. N. ƒ10; H. ƒ2,50; E. v. S. ƒ12,37½.

Bij ds. **J. Kooy**, van M. S. te W. ƒ5; L. dito 1 coup. ƒ6,18½.

Bij ds. **J. Post**, uit Leeuwarden 2 coup. à ƒ2,47½, ƒ4,95.

Voor alle deze giften betuigt zij haren hartelijken dank, gelijk die mede reeds voorloopig wordt toegebragt aan de heeren predikanten, die hare dringende uitnoodiging, om in hunne gemeenten giften in te zamelen, door de toezending daarvan hebben beantwoord. Zij hoopt spoedig in de gelegenheid gesteld te zullen worden om van die inzameling eene volledige opgave te doen, en ziet met verlangen de mededeelingen te gemoet, van hen die nog geen antwoord hebben ingezonden. De zoo hoogst belangrijke zaak, die alleen door algemeene medewerking behoorlijk kan tot stand komen, blijft dan ook aan aller christelijke belangstelling aanbevolen.

De Commissie voornoemd:

I. PRINS, } Predikanten
G. A. VAN LIMBURG BROUWER, } te
J. P. HASEBROEK, } Amsterdam.
TH. KLIPPINK, } Predikanten
M. N. J. MOLTZER, } te
PH. R. HUGENHOLTZ, } Haarlem.
B. GEWIN, Predikant te Heemstede.
J. KOOY, „ „ Lisse.
J. POST, „ „ Houtrijk en Polanen.

NEDERLANDSCH-BELGISCHE SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

Aantevangen met den **20sten dezer maand**, zal tot nadere aankondiging

WORDEN GESTAAKT,

het vertrek van *Rotterdam* 's morg. 3 u. } naar den
„ „ „ *Dordrecht* „ 5 „ } *Moerdijk.*
„ „ „ *den Moerdijk* 's av. 8 „ 30 m. } naar
„ „ „ *Dordrecht* „ 9 „ 30 „ } *Rotterdam.*

De loop der *Spoortreinen* tusschen *den Moerdijk*, *Antwerpen* en *Breda* blijft voortduren zoo als die is aangekondigd.

Nieuwe-Schouwburg in de St. Jansstraat te Haarlem.

Zaturdag den 22sten November 1856,

zal I. J. STOETE, de eer hebben te geven, eene Tooneelvoorstelling, bestaande uit:

DERTIGJARIGE TOONEELDIENST.

Kluchtspel in 5 Bedrijven.

DE BELAGCHELIJKE ROOVERGESCHIEDENIS,

Blijspel in een Bedrijf.

ZOET EN ZUUR.

Kluchtspel in een Bedrijf.

Prijzen der Plaatsen zijn: 1e Rang 99 Ct., 2e Rang 75 Ct., 3e Rang 25 Ct. *Aanvang ten 7 ure.*

De plaatsen kunnen besproken worden des morgens van 10 tot 3 ure, tegen betaling van 10 Cents extra.

*** Getrouwd:
FREDERIKSOORD, 15 November 1856.
Y. VAN KONIJNENBURG
en
H. J. VAN WOLDA.

*** Getrouwd:
'S GRAVENHAGE, 19 November 1856.
H. TEN ZELDAM GANSWIJK
en
W. C. BOERRIGTER.

*** Getrouwd:
Jhr. J. H. A. RÖELL,
Wedr. van *J. A. C. van Stralen*, en
M. M. STRATENUS.
'S GRAVENHAGE, den 19den November 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
AMSTERDAM, 20 November 1856.
H. C. ROGGE
en
M. E. STUART.

*** Bevallen van een ZOON *G. A. J. CONINCK WESTENBERG*, geliefde Echtgenoote van
'S GRAVENHAGE, 16 November 1856.
R. A. W. SLUITER.

*** GRAVE, 18 November 1856. Bevallen van eenen ZOON, Vrouwe *J. C. S. RIJNDERS — SWARTJES.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel ontijdig van een' *dooden* ZOON *E. FLAES*, geliefde Echtgenoot van
ROTTERDAM, JACOB JONKHEYM.
18 November 1856. Eenige kennisgeving.

*** Voorspoedig bevallen van een' welgeschapen ZOON, de Hoog-Wel-Geboren Vrouwe *M. A. G. HOOFT GRAAFLAND*, hartelijk geliefde Echtgenoote van
AMSTERDAM, Jhr. F. VAN BEVERVOORDEN,
18 November 1856. 1e Luitt. Kwartiermeester.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *H. J. VAN LEEUWEN*, geliefde Echtgenoote van
H. MEYSTER.
WOERDEN, 19 November 1856.

*** Op den 18den November 1856, is te Amsterdam bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *M. A. PLOOS VAN AMSTEL*, geb. *CLIFFORD*.

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER *D. M. BOOMSMA*, geliefde Echtgenoote van
W. J. TEENGS.
EDAM, 19 November 1856.

*** Op den 11den November 1856, overleed te KEULEN, tot diepe droefheid zijner Echtgenoote en twee Kinderen, de Wel-Edel Gestrengen Heer JOHANNES FREDERIK WILLEM VEEREN, in leven Gepensioneerd Kapitein der Infanterie, wonende te *Groningen*.

*** Heden overleed, mijn geachte Behuwd-Vader, de Hoog-Edel Gestrengen Heer DAVID LEONARD DE HOIJ DE LA ROCHETTE, in leven Gepensioneerd Kolonel der Genie, Ridder der Militaire Willems Orde, in den ouderdom van ruim 77 jaren. W. REINALDA,
NIJMEGEN, Kapitein-Ingenieur.
den 15den November 1856. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene hevige ziekte van negen weken, de oudste onzer twee nog overgeblevene Lievelingen, GERARDUS ANDREAS, in den bloeijenden leeftijd van ruim zes jaren.
ENKHUIZEN, G. P. NIJHOFF.
15 November 1856. A. NIJHOFF — DE GOEJE.
Eenige kennisgeving.

*** GENDRINGEN, 16 November 1856. Op den huize *de Wildt*, overleed heden zijne Excellentie, Jonkheer JOHANNES THEODORUS VAN SPENGLER, Buitengewoon Adjudant van Z. M. den Koning, Gepensioneerd Generaal, Oud-Minister van Oorlog, Ridder, Commandeur en Grootkruis van verschillende Orden, enz., in den leeftijd van omstreeks zes en zestig jaren.

*** Heden overleed op het onverwachtst mijne geliefde Echtgenoote MARIJTJE SMIT, in den ouderdom van 53 jaren, diep betreurd door mij en onze wederzijdsche kinderen. P. SLAGTER Tz.
BERKHOUT, 16 November 1856.
Strekkende deze mede tot algemeene kennisgeving.

*** Den 17den September 1856, is tot mijne bittere droefheid nabij St. HELENA, op zijne terugreis naar Nederland overleden, mijn geliefde Echtgenoot Jonkheer P. H. REYNST, Indisch Ambtenaar met verlof, in den ouderdom van vijf en twintig jaren. J. VAN DEN BOSCH.
Eenige kennisgeving. Douairière *Reijnst*.

*** Heden overleed in den ouderdom van ruim 61 jaren, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot JOHANNA CRAMER, tot diepe droefheid van mij, hare Dochter en Behuwd-Zoon. HENDRIK BROEKHUYZEN.
AMSTERDAM, 14 Nov. 1856.

*** Het behaagde den Algoede om na eene ongesteldheid van slechts weinige uren van ons op te eischen, onzen lieven tweeden Zoon, JOANNES MATTHIAS, in den aanvalligen leeftijd van ruim vier jaren.
CLEVE, A. C. LEENDERTZ.
15 November 1856. J. LEENDERTZ.
VAN GRIETHUYSEN.

*** Heden overleed tot onze diepe droefheid, ons geliefd Zoontje EISO CORNELIS, oud 7 jaren en ruim 8 maanden. VAN VELSEN WIERSMA.
HARLINGEN, A. VAN VELSEN WIERSMA,
16 November 1856. TJALLINGII.
Eenige kennisgeving.

*** VLISSINGEN 17 November 1856. Heden outsliep tot mijne diepe droefheid, zacht en zalig, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Wel Eerwaarde Zeer Geleerde Heer LUDWIG GERHARD THODOR CREUTZBERG, laatst Predikant bij de Hervormde Gemeente alhier, het leven was hem Christus het sterven gewin. W. S. C. KORTEN.
Wed. *Creutzberg*.
Wegens uitgebreidheid van Vrienden en Kennissen, gelieve men deze algemeene, als eenige kennisgeving aantemerken.

*** Heden overleed ons jongste Kindje GERARD ISAAC, in den ouderdom van ruim 5 maanden.
AMSTERDAM, J. E. CLAUSING.
17 November 1856. E. T CLAUSING, VAN THIEL

*** Het Kindje, ons den 8sten Junij geschonken werd ons heden, na een langdurig lijden weer ontnomen.
ZWOLLE, F. H. W. KUYPERS,
18 November 1856. Gepensd. Majoor
M. C. KUYPERS — RIJKEN.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden van ruim 18 maanden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote TRIJNTJE COMPAAN, in den ouderdom van 69 jaren en 5 maanden. Met weemoed staar ik met mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, de ons dierbare overledene na, met welke ik ruim 45 jaren in eene gelukkige Echtvereeniging mogt verbonden zijn. De ons blijvende hoop op een zalig wederzien leenigt onze smart. P. VAN DER LIJN.
ILPENDAM, 18 November 1856.

*** *Joh. Enschedé*, de weduwe van *C. J. Enschedé* en *C. G. Enschedé* betuigen bij deze, hunnen welmeenenden dank voor de vele bewijzen van deelneming, welke zij, bij het treurig overlijden van hunnen hooggeachten Behuwd-Broeder, den Luitenant-Kollonel *Kuyl van Trojen* hebben mogen ondervinden.
HAARLEM, 19 November 1856.

*** Voor de vele blijken van belangstelling, bij de bevalling zijner Echtgenoote, betuigt de ondergeteekende bij deze zijnen welgemeenden dank. J. P. KARTHAUS.
HAARLEM, 20 November 1856.

*** De houders van *Billets de Faveur*, ten laste van den drooggemaakten Veenpolder te Assendelft, worden verwittigd, dat TWEE BILLETS zijn UITGELOOT, namelijk de Nummers 5 en 52, en dat die betaalbaar zullen zijn op den 31sten December 1856, bij den Penningmeester P. M. KWANTES, te Assendelft.
Het Bestuur van genoemde Polder,
JB. AVIS Cz., Voorzitter.
P. M. KWANTES, Secretaris.

*** Al degenen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan, de Nalatenschap van wijlen den Heer CORNELIS WATER, in leven Landman in de Beemster, worden verzocht daarvan *franco* opgaven of betaling te doen, vóór of uiterlijk den 14den December 1856, aan deszelfs Weduwe, in de Beemster.

*** **NOTARIAAT.**

In eene kleine Stad, binnen de Provincie Utrecht, wordt gevraagd: Een CANDIDAAT-NOTARIS, of Iemand die met het loopende Werk op een Notariëel-Kantoor bekend is, mits eene goede hand schrijvende en van de Prot. Godsd. Adres, Lett. F., aan A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem. Brieven *franco*.

*** **REIZIGERS GEVRAAGD:**

Men vraagt in de verschillende streken van ons Land COLPORTEURS, ter verkrijging van inteekenaren op een Prot. Godsdienstig Werk, dat door vorm inhoud en de gunstig bekende namen zijner bewerkers bij ons publiek eene goede opname verzekerd is. Zij die reeds verkregene goede resultaten kunnen aantoonen, en die bewijzen overleggen van soliditeit zullen de voorkeur genieten. Adres Letters B. B., met *franco* Brieven, aan A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** Ter opleiding van twee Jonge Jufvrouwen van 10 en 6 jaren oud, verlangt men eene GOUVERNANTE van de Protestantsche Godsdienst, geschikt tot het geven van Onderwijs in de Nederduitsche en Fransche Talen, Piano Teekenen, Vrouwelijke Handwerken, en wat verder tot eene Fatsoenlijke Opvoeding wordt vereischt. Adres met *gefrankeerde* Brieven onder Lettr. C., bij den Boekhandelaar C. A. VIEWEG, te Nijmegen.

*** Men zoekt eene BURGER-JUFVROUW, P. G., die geschiktheid heeft om, met de vrouw des Huizes, aan eene Dame van gedrukte zielsstemming tot gezelschap te zijn, en die bekwaam is in het opdoen der Wasch en 't Linnennaaijen. Brieven met naauwkeurige opgaven en toelichtingen *franco*, bij den Boekhandelaar MADO, te Utrecht, Letts. A. B.

*** **AANBESTEDING.**

Het R. K. Parochiaal Kerkbestuur der Gemeente te SCHOOTEN, Bisdom van Haarlem, is voornemens onder nadere goedkeuring op Woensdag den 26sten November 1856 des voormiddags ten 11 ure in het Raadhuis te Schooten in het openbaar Aantebesteden:

HET BOUWEN EENER NIEUWE KERK EN PASTORIJ.

De bestekken liggen ter lezing te 's Hage in het *Zuid-Hollandsche Koffijhuis*; te Rotterdam in *den Romein*; te Haarlem bij de Weduwe *ter Burg* aan de Varkenmarkt en in *de Kroon*; te Hoorn in *den Doelen*; te Beverwijk bij *Bronkhorst*; te Velzen bij *G. ter Burg*; te Zandpoort bij *Snijders*, aan den Jan Gijzenvaart bij *W. Hagen*; te Amsterdam bij *Reggers* in het *Hof van Braband*; te Utrecht in den *Liggende Os* bij *de Groot*; te Arnhem in 't Hotel *des Pays-Bas* bij *Holters*; te Schooten in *'t Raadhuis*; te Overveen in 't Logement bij *Rijnierse*, alwaar ook de teekeningen kunnen bezigtigd worden, en de noodige aanwijzingen te verkrijgen zijn.

De aanwijzing in loco zal daags voor de aanbesteding geschieden. De bestekken zijn op *franco* aanvrage te verkrijgen à *f* 1,25 bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, op de Breedestraat te Leyden.

*** **AANBESTEDING.**

Kerkvoogden der Ned. Herv. Gemeente van RHENEN, zijn voornemens op Woensdag den 3den December 1856, des voormiddags ten elf ure, in het Logement *de Koning van Denemarken*, te Rhenen, in het openbaar Aantebesteden:

De geheele vernieuwing der BANKEN, ZITPLAATSEN ENZ., in de Kerk aldaar, op de wijze zoo als breedvoerig bij Bestek is omschreven.

Het Bestek en de Teekeningen leggen ter inzage bij den Adm. Kerkvoogd aldaar, bij wien tevens gedrukte Bestekken te bekomen zijn, tegen betaling van eene Gulden per stuk.

Op Zaturdag den 29sten November 1856, des voormiddags ten elf ure, alsmede des voormiddags voor de Aanbesteding, zal aanwijzing in het Kerkgebouw gegeven worden, terwijl inmiddels inlichtingen te bekomen zijn bij Kerkvoogden voornoemd, en bij den Heer P. VAN DER KEMP, Gemeente Architect, te Nijmegen.

*** **PUBLIEKE BESTEDING.**

Het Gemeente-Bestuur van BARSINGERHORN c. a., zal op Maandag den 8sten December 1856, voormiddags 11 uur, in de Herberg *'t Fortuin*, te Barsingerhorn, publiek bij inschrijving en opbod, presenteren te Besteden:

Het SCHOOLGEBOUW te Barsingerhorn, 5.80 El te verlengen, met verdere daaruit voortvloeijende en daarmede in verband staande werkzaamheden en met inbegrip der levering van alle materialen.

Het bestek van dit werk en de voorwaarden der Besteding liggen ter inzage op de Gemeente-Secretarie van Barsingerhorn, terwijl des Zaturdags vóór en ook op den dag der Besteding, telkens voormiddags 9 uur, aanwijs in loco zal worden gedaan. Het Gemeente-Bestuur voornd.,
Barsingerhorn, JAN SPAANS JR., Burgr.
18 *November* 1856. C. MULLER Cz., Secret.

*** **OPENBARE AANBESTEDING.**

Dijkgraaf en Heemraden van den Polder Westzaan en gecommitteerden uit de Gemeente-Besturen van Zaandam, Koog aan de Zaan, Zaandijk, Wormerveer en Westzaan, als vervangende het voormalig bestaan hebbende Collegie van Raden en Bestuurders der banne Westzaan, zullen, *bij inschrijving*, Aanbesteden:

Het doen van eenige Vernieuwingen aan en het gedurende zes achtereenvolgende jaren onderhouden van de SLUIZEN en BRUGGEN, met de daarbij aanwezige Getimmerten enz., behoorende aan den Polder Westzaan en de Gemeenten, uitmakende de voormalige banne Westzanen.

Alles breedvoerig omschreven in het Bestek, hetwelk van dit werk, gedurende 14 dagen vóór den dag der Aanbesteding, ter lezing liggen zal te Amsterdam, in het Koffijhuis *het Vosje*, en bij den Heer *Schoonebeek*, in de Kalverstraat; alsmede in de volgende Herbergen, als: te Zaandam, in *het Wapen van Amsterdam*, *de drie Zwanen* en *het Wapen van Zaandam*; te Koog aan de Zaan, in *de Waakzaamheid*; te Zaandijk, in *de Zwaan*; te Wormerveer, in *de Jonge Prins*, en te Westzaan, in *de Prins*, en voorts bij den Dijkbaas.

De aanwijzing in loco, zal plaats hebben door den Dijkbaas P. Cz. BAKKER, op Dingsdag den 2den December 1856, aantevangen des voormiddags ten 9 ure, bij de Sluis aan den Westzaner-Overtoom.

De Aanbesteding zal geschieden te Zaandam, in de Herberg *het Wapen van Amsterdam*, op *Dingsdag den 9den December* 1856, des middags ten 12 ure.
Zaandijk, 21 *November* 1856.
Namens Heeren Besteders voornoemd,
De Secretaris van den Polder Westzaan,
A. SMIT Gz.

*** Eene BURGERDOCHTER, P. G., 45 jaren oud, door het *Huwelijk* buiten betrekking komende, zag zich gaarne geplaatst ter waarneming eener Huishouding of tot Gezelschap en ter verzorging van een Heer of Dame. Adres met *franco* Brieven, onder Letter H., bij den Boekhandelaar J. H. ZITMAN, te Leyden.

*** Bij den Boekhandelaar P. K. BRAAT, te Dordrecht, is gelegenheid voor een JONGELING van de P. G., niet beneden de 16 jaren oud, van onbesproken gedrag en eene goede hand schrijvende, om als Leerling in zijnen Boekhandel te worden opgeleid of zich daarin verder te bekwamen. Brieven om nadere informatien *franco*.

*** Door Verkoop van Plaats, wenschte zich gaarne tegen Februarij of Mei aanstaande geplaatst te zien: Een gehuwd TUINMAN met Kinderen, 38 jaren oud, Prot. Godsd., bekwaam in Broeijen, Snoeijen, Trekkassen en verder alles wat den Tuin vereischt, de beste getuigschriften van goed gedrag en bekwaamheid kunnen geproduceerd worden. Adres met *franco* Brieven, onder Lett. H., bij den Boek- en Papierhandelaar J. EYKEL, te Utrecht.

DE ANTI-RHEUMATISCHE BALSEM

van Dr. OCKER J.ZOON, Philosoph. Natur. Med. Chirur. et Art. Obstetr. Candidat, Practiserend Geneesheer et Chirurgijn, vroeger te Texel, thans te Oostzaan, is een onfeilbaar

MIDDEL TEGEN RHEUMATISMUS, JICHT EN ZINKINGS.

Treffend zijn de resultaten, welke dit Middel reeds gedurende eenige jaren heeft opgeleverd, en in elk geval, waar de Geneeskunst scheen uitgeput, waar alle hoop scheen ontvloden te zijn, waar de leer der Geneesmiddelen geene hulp kon aanwijzen, heeft zij hare weldadige werking ten volle bewezen.

NICOLAAS DE BOER, Zeeman op Oost-Indie, oud 28 jaren, woonachtig te Terschelling, was in het jaar 1851, na reeds vruchteloos onder Geneeskundige behandeling geweest te zijn, genoodzaakt, wegens Rheumatismus in de kniegewrichten en lendenen, zich in het Gasthuis te Amsterdam te doen opnemen en moest, hoewel men gedurende drie maanden alles had beproefd, wat de kunst daar bood, hetzelve onhersteld en ongetroost verlaten.

Na nog gedurende een paar maanden vruchteloos onder behandeling van den plaatselijken Geneesheer te Terschelling geweest te zijn, nam hij, op aanraden, zijne toevlugt tot **OCKER'S ANTI-RHEUMATISCHE BALSEM**, en niettegenstaande hij krom was gebogen door Rheumatismus en Jicht en niet in staat bijna een voet te verzetten, was hij, na slechts drie Flacons Balsem gebruikt te hebben, geheel en al hersteld, zelfs zoodanig (na een dankbaar afscheid genomen te hebben), dat hij naar Amsterdam konde terugkeeren, om aan te monsteren en zijne vorige bezigheden en Zeereizen te hervatten.

Deze uitmuntende Balsem is ook onvergelijkelijk bij alle *plaatselijke pijnen* en *ontstekingen*, bij *verhardingen*, *verrekking*, *ontwrichting*, *verstijving*, *kneuzing*, *kliergezwellen* en andere *aanzwellingen*.

Elke Lijder diende van denzelven gebruik te maken, daar men zich zonder twijfel in eene spoedige genezing zal verblijden.

De kosten van de ordinaire Flacon met Voorschrift is *f* 0,90.
Van de Dubbele Dito . . . . „ 1,80.

Dezelve is te verkrijgen, behalve bij den HOOFD-DEPOTHOUDER te Oostzaan.

Amsterdam, *Ruysch* en *Weissenbruch*, Apoth., Bloemmarkt, No. 185.
„ *W. J. van Hulstein*, Warmoesstraat, No. 169.
„ *Adama*, Apoth., hoek van de Heerengracht en Utrechtschestraat.
„ *H. van Olst*, Apoth., Leidschestraat, CC, No. 9.
„ *J. T. J. Duykers*, Apoth., Korsjespoortsteeg, No. 462.
Alkmaar, *H. J. Ansingh*, Apoth.
Almelo, *C. Rosmark*.
Amersfoort, *G. C. T. van de Roemer*, Apoth.
Arnhem, *F. Romijn*, Apoth.
Axel, *J. W. Verbeek Vrolik*, Apoth.
Bergen op Zoom, *P. F. Appelboom*, Apoth.
Breda, *C. A. Allebes*, in Droog.
Burg op Texel, *Vlaming*.
Dockum, *J. B. Walter*, Apoth.
Dordrecht, *Van Gelderen* en *van Wageningen*, Apoth.
Delft, *J. P. Paling*, Apoth.
Enkhuizen, *G. Rienderhof*.
's Gravenhage, *P. van Kempen*, Droog., Kazernestr.
Gorredijk, *S. G. Zwart*, Apoth.
Gouda, *H. W. Michaëlis*.
Harderwijk, *J. Wedding*.
Harlingen, *S. P. van Dijk*.
Heusden, *L. Veerman*.
's Hertogenbosch, *L. J. van den Bogaerdt*, Apot.
Haarlem, *K. T. de Breuk*, Apoth.
Hoorn, *E. Knaven*, Apoth.
Leyden, *L. G. Smeenk*, Apoth.
„ *D. Wijnbeek*, op de Haarlemmerstraat.
Nijmegen, *J. J. Sneltjes*, Apoth.
Nijkerk, *H. H. van Ark*, Apoth.
Purmerend, Wed. *W. v. Alphen*.
Ridderkerk, *A. Sloof*.
Rotterdam, *Van Santen Kolff*, Apoth.
„ *W. J. van Hulstein*, Apoth.
Terschelling, *J. Schaap*.
Terschelling (Midland), *G. de Groot*.
Tiel, *W. A. Caron*, Apoth.
Utrecht, *L. J. Grotendorst*, Apot.
„ *H. van Dorsen*, Apoth.
Vlaardingen, *Lagerwerf*, Apoth.
Wormerveer, *G. Groot*, Droogist.
Zaandam, *G. Traus*, Apoth.
't Zand in de Zype, *J. Stam*.
Zierikzee, *J. H. Ochtmans*, Apoth.
Zutphen, *A. E. H. Verniers van der Loeff*.

Deze **BALSEM** is aan geen bederf onderhevig en kan jaren lang bewaard blijven.

*** **WILLEMSPARK TE 'S GRAVENHAGE.**
De gelitographeerde plannen van dezen aanleg tot aanbouw van 27 VILLA'S, met *Bloemtuinen en Plantsoenwerken*, zooals gearresteerd is, door het Gemeente-bestuur, zijn te bekomen voor 60 cents bij de onderstaande Boekhandelaars, *A. van Hoogstraten en Zoon*, te 's Gravenhage; *F. Buffa en Zoon*, te Amsterdam; *J. van Baalen en Zonen*, te Rotterdam; *Blussé en van Braam*, te Dordrecht; *A. C. Kruseman*, te Haarlem; *Gebrs. Abrahams*, te Middelburg; *J. Oomkes*, te Groningen, *Kemink en Zoon*, te Utrecht; *G. T. N. Suringar*, te Leeuwarden; en *H. L. van Hoogstraten*, te Zwolle.
Nadere inlichtingen zijn te bekomen te Haarlem bij de Heeren, J. D. en L. P. ZOCHER; te 's Gravenhage, bij de Heeren P. en F. C. MOUTON en te Rotterdam bij de Heeren G. NIMMO en J. F. METSELAAR.

*** Op een der beste standen te Leyden, wordt met Mei 1857 te HUUR aangeboden: Een HUIS, met zeven Kamers en een Tuintje, voor 250 Gulden in het jaar. Te bevragen met *franco* Brieven, onder Letter A., bij GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaars te Leyden.

*** **WEILAND te BEETS.**
UIT DE HAND TE KOOP: Een Perceel vruchtbaar WEILAND, gelegen in de Beetskoog, Gemeente Beets, groot 2 Bunders, 85 Roeden, 85 Ellen. Te bevragen bij den Notaris J. C. PAN, te Avenhorn. Brieven *franco*.

*** **UIT DE HAND TE KOOP,**
door verandering van Woonplaats, om met 1°. Mei 1857 te aanvaarden: De HERBERG en UITSPANNING, genaamd *SCHERMER'S BESCHERMER*, staande aan den Omval, Gemeente Alkmaar, waarin dat Bedrijf sedert jaren met gunstig gevolg is en nog wordt uitgeoefend. Te bevragen in *persoon* of met *franco* Brieven, bij den Eigenaar en Bewoner JAN TOL, aldaar.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Eene BROODBAKKERIJ, met daarnevens staand HUIS, waarin sedert onheugelijke jaren *Kruideniers-Winkel* wordt uitgeoefend, met SCHUUR, ERVE en TUIN, staande en gelegen te Benthuizen, zijnde thans de eenige Broodbakkerij op deze plaats. Te bevragen bij den Eigenaresse de Wede. D. BROER, te Benthuizen. Brieven worden niet aangenomen; Dingsdag en Donderdag te bezigtigen.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Een MUILEZEL, zijnde Merrie oud vijf jaren, mak bij den Weg. Te bevragen bij J. VAN HEININGEN, aan het Haagsche Schouw nabij Leyden. Brieven *franco*.

*** **EEN BUITENGEWOON KOOPJE.**
Een mooi MUILDIER, met heele kleine Ooren, en fatsoen gelijk een Hit, donker bruin, oud zes jaren, hoogte een El 15 Duim, heel Mak op Stal, in het Tuig, en onder het Zaal. Te bevragen bij J. DUMAS met *franco* Brieven, Wijnstraat 174 Rotterdam.

*** **OPENBARE VERKOOPING te VIANEN,**
van ruim 1100 stuks zware KERSENBOOMEN, staande in den Boschboomgaard, gelegen onder Vianen, aan den Straatweg, op Donderdag den 27sten November 1856, des morgens ten 10 ure, in *loco*, ten overstaan van den Notaris G. H. BROEKMAN, aldaar. Breeder bij Biljetten.

*** **HOUTVERKOOPING.**
De Notaris VAN HEUVEN te Nijmegen, zal op Vrijdag den 28sten November 1856, 's morgens om 10 ure bij L. ARTS te Over Asselt, Verkoopen:
70 Eikenboomen, waaronder zware geschikt tot timmerhout staande op den Bakelaar te Over Asselt.

HOUTVERKOOP,
op de Buitenplaats *Oostbos*, onder Veur, gelegen aan den Straatweg van 's Gravenhage op Leiden en aan den Vliet, op Woensdag den 3den December 1856, aanvang des morgens ten 10 ure, betaaldag 1°. Augustus eerstk.: bestaande in opgaand GEBOOMTE, waaronder een 40tal bijzonder schoon gegroeide IEPEN BOOMEN, eenige zware MASTEN, POPELEN, EIKEN en andere, eenige partijen HAKHOUT en ruim duizend zeer zware TAKKEBOSSEN.
Alles nader bij Biljetten verder aangegeven. Informatien zijn te bekomen bij den Tuinbaas op de Hofstede voornoemd.

*** **PUBLIEKE VERKOOPING.**
De Notaris ALBERTUS REGNERUS SLOOS, gevestigd te Winkel, zal op Dingsdag 9 December 1856, des voormiddags ten 10 ure, in de Herberg *de Roode Eenhoorn* te Nieuwe Niedorp, publiek Verkoopen:
Een kapitale HUISMANSWONING met ERF, BOOMGAARD en onderscheidene percelen WEI-, BOUW- en BOSCHLAND, alles gesitueerd in 't Veld binnen de Gemeente Nieuwe Niedorp, en te zamen groot 18 Bunders, 33 Roeden, 20 Ellen; bij Billetten in het breede omschreven.
Informatien te bekomen, ten Kantore van den Notaris *Sloos*, te Winkel voornoemd, alwaar de eigendomsbewijzen, zoo mede de veilconditien en Kadastrale stukken, der te verkoopene goederen betrekkelijk, in tijds voor den verkoop ter inzage zullen liggen.

*** **VRIJWILLIGE OPENBARE VERKOOPING.**
Ten overstaan van den Notaris H. SCHUYTEN, bij Veiling op Vrijdag den 12den, en bij Afslag op Vrijdag den 19den December 1856, beiden des voormiddags te half elf ure, in het Koffijhuis van *Zahn*, te Dordrecht, van: Eene kapitale, hechte, sterke en goed onderhouden BOUWMANSWONING, genaamd *PIJLENHOEVEN*, bestaande in een Huis en annexe Schuur, beiden van Steen gebouwd, nog eene Schuur of Zwingelkeet, Wagen- en Varkenskeeten en verder Getimmerten, benevens 2 ARBEIDERSWONINGEN en ruim 61 Bunders vruchtbare WEI- en BOUWLANDEN, staande en gelegen onder de Gemeente en in den Polder van Nieuw-Beijerland, aan den Zinkwegschendijk; en zulks eerst in 8 Percelen, daarna in verschillende combinatien, en eindelijk in Massa.
Te aanvaarden: de Bouwlanden met het ontblooten der Schoof, en de Weilanden met Kersmis, beiden des jaars 1857, en de Bouwmanswoning en Gevolgen met 1°. Mei 1858, tot welke tijden dezelven verhuurd zijn aan *Jan Meeuwiszn. Visser*. De Grondlasten over 1856 bedragen *f* 299,15, en de Polders-Omslag over 1858 *f* 2,25 het Bunder.
Nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris *Schuyten*, te Dordrecht.

HET DERDE DEEL ZIET HEDEN HET LICHT VAN:

DAGELIJKSCH VERKEER MET GOD

IN DE MORGEN- EN AVONDUREN,
door **C. C. STURM** en **J. F. TIEDE.**
DERDE DRUK, naar de VEERTIENDE Hoogduitsche Uitgave op nieuw vertaald en met vrijheid omgewerkt, door **C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.**
Uitgegeven in 4 Dln., in roy. 8°., gebonden in nette Cartonnen banden, à *f* 1,95 per Deel of in 26 VEERTIENDAAGSCHE AFLEVERINGEN. Elke Aflevering, van 48 bladz druks roy. 8°., kost slechts 30 Cents.

Voor Leesgezelschappen en Leesbibliotheken.

VILLETTE,

LAATSTE WERK van **CURRER BELL**, Schrijfster van *Jane Eyre*, *Shirley* etc. 3 Deelen, groot 8°.
Van dit beroemde Werk der Engelsche Schrijfster is thans het derde en laatste Deel à *f* 2,25 uitgegeven en algemeen verzonden door J. F. V. BEHRNS, Boekh. te *Harlingen*.

*** Men wenscht overtenemen: Eene niet al te uitgebreide ZAAK, mits geen Winkel-Affaire, liefst gevestigd binnen of nabij Arnhem, of wel eene zoodanige, welke zonder nadeel naar die Stad zou kunnen verplaatst worden, terwijl bijzonderlijk in aanmerking zou komen, eene Zaak, waarin de tegenwoordige Eigenaar, altans voorloopig, Commanditair-Vennoot zou willen blijven. Reflecterenden, gelieven zich te adresseren met *franco* Brieven, onder Letters V. C., bij den Boekhandelaar A. TER GUNNE, te Deventer.

*** In den loop van de maand Maart of April 1857, zal op nader te bepalen tijd en plaats, in het openbaar ter Verkoop worden Geveild:
De AMBACHTSHEERLIJKHEID *VAN St. ANNA-LAND*, Eiland Tholen, Provincie Zeeland, met de Ambachtsregten en Ambachtsgevolgen, aanzienlijke Beplantingen, Dijkettingen, Tienden van Veldvruchten, Regt van Jagt en Visscherij, Erfpachten, Renten en verdere Inkomsten.
Eene goed onderhoudene HOFSTEDE, met uitmuntende ZAAI- en WEIDELANDEN, gelegen in de Gemeente St. Annaland, groot 44 Bunders, 60 Roeden, 15 Ellen.
Een Perceel BOUWLAND aldaar gelegen, groot 9 Bunders, 83 Roeden, 05 Ellen. En
Vier Percelen WEIDELANDEN en AANWAS, mede aldaar gelegen, ter gezamentlijke grootte van 9 Bunders, 96 Roeden, 56 Ellen.
Het verlangd wordende onderrigt kan worden verkregen bij Jonkheer F. C. DE CASEMBROOT, te St. Maartensdijk, en ten Kantore van den Notaris W. J. VAN VOORST CATSHOEK, te Tholen. Brieven *franco*.

Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem komt van de Pers:

BILDERDIJK HERDACHT,

DOOR

Mr. Isaac Da Costa,

in eene redevoering,
gehouden op den 11den October 1856.
Bij gelegenheid der Eeuwfeestviering van des grooten Dichters-geboortejaar, door de Rederijkerskamer, opgerigt te Amsterdam, ten jare 1844.
Prijs . . . . *f* -60.

*** Bij W. BECKING te Doesborgh is verschenen, de 11e Aflevering van het Godsdienstige Maandschrift:

HET BROOD DES LEVENS,

CHRISTELIJKE OVERDENKINGEN.
Inhoud: Eene Apostolische vermaning, door D. J. GULDEN. Kain, de Broedermoorder door Dr. A. W. v. CAMPEN. Een Vloekpsalm, door H. A. C. DENIER VAN DER GON. Prijs per 12 Aflev. *f* 2,50.

*** Bij C. VAN DER POST JR., komt van de pers:
SPANDAU, De Vrouwen. Met Platen . . . . . *f* 2,40.
J. B. CHRISTEMEIJER, Vedelklanken, *Rijmelarij van vrolijken inhoud* . . . . . *f* -60.
ZAAD EN SCHOVEN, Bloemlezing uit Duitsche Proza Schrijvers, uit het Hoogduitsch, door den Vertaler van ZSCHOKKE'S *Stichtelijke Uren* . . . . *f* 1,80.
BUNGENER, Eene preek onder *Lodewijk XIV*. „ 1,80.
DUIZEND EN EEN NACHT, *Arabische Vertellingen*. Met 1800 Houtgravuren. 3 Dln., in 4°. . . . . . *f* 23,40.

Wie wil niet gaarne een' fatsoenlijken Brief leeren schrijven?
„Aan den stijl herkent men den man"
zeide een groot Geleerde, en hij had wel gelijk. Die geen goeden Brief kan schrijven, kan geen aanspraak maken op den naam van fatsoenlijk Man; al wie die kunst leeren wil, bestede slechts EEN GULDEN en koope het
Volledig Brievenboek van Claudius,
waarin hij alle mogelijke voorschriften van Brieven, toepasselijk op alle omstandigheden des levens, en regels omtrent het Briefschrijven zal aantreffen.
Hoewel dit Boek pas is uitgegeven, zijn er reeds DUIZENDEN Ex. van verkocht, omdat het zoo **Goed** en zoo **Goedkoop** is.
Het is bij **H. C. A. CAMPAGNE**, te Tiel, en verder in alle Boekwinkels te bekomen.

*** **GEZONDEN EN ZIEKEN!**
Eene nieuwe en eenvoudige wijze, om de MEESTE ZIEKTEN SPOEDIG EN GEMAKKELIJK TE GENEZEN, benevens eene aanwijzing, om op eene goedkoope en eenvoudige manier zelf de vereischte Geneesmiddelen te bereiden, vindt men in:
DE VOLKSGENEESKUNDE van Dr. RAISPAIL, Hoogleeraar te Parijs. Prijs *f* 1,25.
Dat men in Frankrijk dit Boek, als een vraagbaak bij alle mogelijke Ziekten, in ieder Huisgezin aantreft, wordt bewezen door 30 aanzienlijke Oplagen, die er reeds van noodig waren. In Duitschland zijn in 4 Drukken 100,000 Exemplaren verspreid. Het is naar de Fransche en Hoogduitsche Uitgaven, dat een geacht Doctor in de Genees-, Heel- en Verloskunde, daarvan eene Hollandsche Uitgave met Aanteekeningen heeft bezorgd, die in alle Boekwinkels te bekomen is.

*** Bij A. W. SIJTHOFF, te Leyden, is dezer dagen uitgegeven:

HERINNERINGEN UIT DEN WORSTELSTRIJD MET SPANJE,

DOOR
MR. J. VAN LENNEP.
Derde druk.
Met 20 Staalplaten, in Karton met geillustreerd Omslag. Prijs *f* 1,80.

*** VAN DRUTEN & BLEEKER, te Sneek, geven uit:

DE SCHEIKUNDE IN HET DAGELIJKSCH LEVEN

Naar het Engelsch van **J. F. W. JOHNSTON**; bewerkt door **Dr. J. W. GUNNING**, Lector aan de Hoogeschool te Utrecht. 3 Deelen met Houtsneê-Figuren, 672 Pag's . . . . *f* 3,—.
Een echt **Populair** en tevens **Wetenschappelijk** BOEK, waaruit zoowel door Huisvaders als den Man van Wetenschap, een schat van nuttige kennis zal getrokken worden. De Uitgevers bevelen het met het volste vertrouwen aan iedereen aan.

NIEUW WOORDENBOEK

DER
NEDERDUITSCHE, FRANSCHE, HOOGDUITSCHE en ENGELSCHE TALEN.
2de UITGAVE. — Vermeerderd en verbeterd
DOOR
N. S. CALISCH.
Prijs der 2 Deelen, Compleet *f* **9,60.**
Van dit uitmuntende, gemakkelijk ingerigte en goedkoope Woordenboek, in het laatst des gepasseerden jaars uitgegeven, is ook ieder deel afzonderlijk te bekomen, als:
Het 1ste Deel, bevattende: *Nederduitsch-Fransch-Hoogduitsch-Engelsch.* *f* 4.80.
„ 2de „ „ *Fransch-Nederduitsch, Hoogduitsch-Nederduitsch, Engelsch-Nederduitsch.* „ 4.80.
Ieder gedeelte van het 2de Deel afzonderlijk. „ 1.60.
Dordrecht, November 1856. P. K. BRAAT.

*** Bij J. VAN HOEVE JR. te Gorinchem, ziet het licht:

STEMMEN VAN DEN NACHT,

DOOR
DR. JOHN CUMMING,
Prediker bij de Schotsche Gemeente te Londen.
VRIJ GEVOLGD NAAR HET ENGELSCH, DOOR
Jonkvrouwe M. L. DE CHATELAIN,
MET EENE VOORREDE van L. G. JAMES,
Predikant bij de Waalsche Gemeente te Breda.
Prijs *f* 1,85.

*** GEBROEDERS HENDRIKSEN, Boekhandelaren te Rotterdam, hebben uitgegeven en verzonden:

WENKEN OVER LAGER EN MIDDELBAAR ONDERWIJS.

door *J. C. NEURDENBURG.*
Deze Brochure, bevattende eenige in den tegenwoordigen tijd, *niet* onbelangrijke wenken, met betrekking tot eene op handen zijnde organisatie van het Lager en Middelbaar Onderwijs, en voorzien van een *Tabellarisch Overzigt*, over den *aard* van *Onderwijs*, *de soorten van Scholen en de Leerrakken*, over den stand, de toekomstige bestemming en den leeftijd der Leerlingen, enz., wordt aan allen die in dit onderwerp belang stellen, ter lezing aanbevolen.
Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.